

BESTYRELSEN

Gunnar Bach Pedersen, formand
Bjerggården 20, 4.tv., 2635 Ishøj
tlf 23 60 82 70
gbp@assisi-kredsen.dk

Marianne Plum, sekretær
Teglværksgade 3, 1.th., 2100 Kbh Ø
tlf 20 28 25 03
plum@assisi-kredsen.dk

Mette Holm, kasserer
Bakkeglimt 11, 7100 Vejle
tlf 51 27 28 07
mette-holm@mail.dk
Bankkonto:
reg. nr. 5361 konto nr. 0262776

Frederik Hjerrild
Dirch Passers Allé 17, 3.th.,
2000 Frederiksberg
tlf. 61 79 50 55
frederikhjerrild@gmail.com

Susanne Gram Larsen
Mathilde Parken 5, st.th., 3400 Hillerød
tlf. 20 64 00 46
sglarsen@mail.dk

Eva Rungwald
Løvevej 10, 2610 Rødovre
tlf. 36 41 33 96 ditrung@privat.dk

Johan Petersen
Kulsviervej 95 B, 2800 Lyngby
tlf 28 71 94 15
johanaapetersen@gmail.com

Ellen Gylling
J.C. Christensensgade 3, 1.th.
2300 Kbh S
tlf. 39 40 50 04
ellenmargrethegylling@gmail.dk

Hans Jensen
Stævnén 103, 3070
Snekkersten
tlf. 25 72 41 41
hansjensen731@gmail.com

NYT FRA ASSISI-KREDSEN

redigeres af
Marianne Plum (ansv.) og Gunnar Bach Pedersen

GLÆDELIG JUL!

INDHOLD:

ASSISI-KREDS DATOER

Julehilsen	side 3	♦ 25. februar 2023 Årsmøde i Vejleå Kirke
Fra efterårsrejsen	side 4	♦ 26. maj - 3. juni 2023 Assisi-rejse
Fra tur til Roskilde	side 7	♦ 29. sept. - 7. okt. 2023 Assisi-rejse (se program midt i bladet)
Rejseprogram	side 9	Find også programmer og tilmeldingsblanketter for begge rejser på www.assisi-kredsen.dk/rejse
Det økumeniske	side 13	
Indtryk fra efterårsmødet	side 17	
Bestyrelsen	bagsiden	♦ 25. november 2023 Efterårsmøde

Sidste chance for at betale kontingent for 2022!

Selv en forening inspireret af Frans har brug for penge - derfor er det nødvendigt, at medlemmerne betaler kontingent. Det er der indtil nu ikke alle der har gjort for det forløbne år. Medlemmer med restance vil blive slettet af medlemslisten, hvis de ikke har betalt inden 28. december.

Medlemmer, der modtager bladet pr. post, vil modtage en evt. påmindelse indlagt i dette blad. Øvrige vil få den som en særskilt mail.

Hvis Assisi-Kredsen har registreret jeres mailadresse, vil I til enhver tid kunne kontrollere, om I har betalt, på

www.assisi-kredsen.dk/kontingent

Kontingentet er 150 kr. for enkeltmedlemmer og 225 kr. for par.

Kontingentet indbetales til konto 5361 - 0262776

Betal evt. for 2023 med det samme, så I ikke glemmer det!

bibelske motiver prydede kirkens indre vægge. Tre smukke ikoner dominerede denne gamle ortodokse rumænske kirke. Den første viste "Inkarnationen." Gud blev menneske. Fødselsikonen viste Jomfru Maria med Jesus-barnet i en grotte. Beskueren er på samme side som Maria med Jesus-barnet og kikker ud imod en grotteåbning. Ikonen var malet på en sådan måde, at kirken var det sted, hvor Kristus blev født. Ja, Kristus fødes på ny hver gang der fejres ortodoks gudstjeneste. Menigheden bliver sam-tidige med Kristi fødsel. Liturgien er altid nu-tid, fordi Ånden gør alting nu-tidig. Den anden ikon i kirken forestillede "Guddommeliggørelsen". At vi bliver guder med lille "g". Kristus var sandt menneske og sand Gud. Han var fri for synd. Guddommeliggørelse handler ikke om at fjerne vores menneskelighed; men derimod at vi skal blive mere menneskelige.

Den tredje ikon viste "Forklarelsen på bjergene" (Transfigurationen). Ikonen viste Kristus som gennemlyst. Han talte med Moses og Elias. Kristus er altid i levende dialog. Kristi tøj og kappe er også gennemlyst. Alt materielt bliver gennemlyst/transfigureret. Alt skal gennemlyses! Disciplenes blik bliver forandret. Der er et kosmisk perspektiv.

Det kristne budskab om frelse kan bedst sammenfattes i ordene *fællesskab, solidaritet og identifikation*.

Tanken om fællesskab er en nøgle, både når det gælder læren om Gud som treenighed og læren om Gud som menneske.

Dogmet om Treenigheden siger, at ligesom et menneskes personlighed kun er sandt menneskelig, når vedkommende lever i fællesskab med andre, sådan er heller ikke Gud én enkelt person, som lever alene; Gud er tre personer, som i

fuldkommen kærlighed deler hinandens liv.

På samme måde er læren om inkarnationen en lære om fællesskab eller om deltagelse. Kristus tager fuldt og helt del i dét, vi er. Og dermed gør Han det muligt for os at få del i dét, Han er, i Hans guddommelige liv og herlighed. Han blev til dét, vi er, for at vi kan blive til dét, Han er. Som Kristus sagde ved Den sidste Nadver: "den herlighed, du har givet mig, har jeg givet dem, for at de skal være ét, ligesom vi er ét, jeg i dem og du i mig, for at de fuldt ud skal blive ét" (Johs.17,22-23). Kristus gør det muligt for os at få del i Faderens guddommelige herlighed. Han er det forbindende led, og Han er mødestedet: Fordi Han er menneske, er Han ét med os; fordi Han er Gud, er Han ét med Faderen.

Så ved Ham og i Ham er vi ét med Gud, og Faderens herlighed bliver vor herlighed.

At Gud bliver menneske åbner vejen til menneskets guddommeliggørelse. At blive guddommeliggjort vil mere præcist sige at blive *Kriste-lig*: Den lighed med Gud, vi er kaldet til at opnå, er en lighed med Kristus.

Det er gennem Jesus, Gud-mennesket, vi mennesker bliver "helliggjorte", "guddommeliggjorte" og skal *få del i guddommelig natur* (2.Pet.1,4).

Ved at tage vor menneskelighed på sig har Kristus, som af natur er Guds Søn, af sin nåde gjort os til Guds børn. I Ham bliver vi "adopteret" af Gud Fader og bliver Hans *børn-i-Sønnen*.

Simon fortalte godt og engageret om "*Visdommen fra ørkenen*." Efter det gode og spændende foredrag var der mange kommentarer og spørgsmål til Simon Fuhrmann.

Vi gik alle meget berigede hjem.

Ydmyghed og stilhed prægede klosterlivet. Selve indgangsdøren til klostergården var en ganske lille indgang. Det betød, at man skulle bøje sig ned for at komme igennem denne ganske lille indgang. Det var en påmindelse om selve *ydmygheden*. Men også *stilheden* i klostret var noget, som prægede det daglige liv.

For den unge moderne mand, som Simon var – var det lidt af en ildåb at komme ind i klostret.

”De fire vægge er din nye frihed”, fik han at vide. For frihed er *ikke* at have alle valgmuligheder; nej friheden ligger i bund og grund i Gud. Og klosterlivets askese (afholdenhed) er en form for faste, hvor man i grunden øver sig i at blive mere og mere fri af det materielle og nærme sig Gud.

Antonius af Ægypten, var den munk, der anses for at være far til det kristne klostervæsen. Han blev født ind i en velhavende familie omkring år 251 e.Kr. og døde omkring år 356 i en alder af 105 i armene på sine to disciple, Makarios den Ældre og Amathas.

Den apostolske fattigdom og Matthæusevangeliets historie om den rige unge mand var hans ideal i kraft af ordene:

”Vil du være fuldkommen, så gå hen og sælg, hvad du ejer, og giv det hele til de fattige, så vil du have en skat i himlene. Og kom så og følg mig!” Og det gjorde Antonius. Han gav alt sit gods væk og vendte ryggen til civilisationen for at søge fuldkommenhed i ensomheden med Gud. Således bevægede han sig ud i ørkenen for at leve eremit-livet (eneboer-livet) for på denne måde at vinde ”friheden” og nærheden med Gud.

Ørkenfædrene talte meget om demoner. Det kan være vanskeligt for os moderne mennesker at skulle forholde os til demoner; men de kan bl.a. opfattes som alle de

tanker, der prøver at forvirre vores sind og føre os på afveje. Heroverfor står klosterlivet med dets enkle livsførelse, som går under mottoet ”Ora et labore!” (Bed og arbejd!) Gør sådan og du vil blive frelst.

Det betyder, at du skal hvile i den orden, der er blevet givet dig. Bevar den orden og ordenen vil bevare dig. Vores frihed vindes i høj grad ved, at vi har små idealer, små mål, små rytmer i vores liv.

Ydmygheden kommer også til udtryk i ørkenfædrenes tankesprog i det forhold, at man ikke dømmer andre. Dom er aldrig noget, man taler om i forhold til andre; men kun i forhold til sig selv.

Nytårsaften: Simon gik tidligt i seng og blev vækket kl.22 af klokken, der kaldte til bøn i klosterkirken. Simon stod op og gik til kirken, hvor han deltog i tidebønnen, som varede godt en time og snart var det midnat. Men det skulle vise sig, at det blot var indledningen til den egentlige bøn, som strakte sig over ca. fire timer og derefter var der gudstjeneste i tre timer.

Efter ti timers bøn og gudstjeneste fejredes nadverens sakramente, som Simon fik lov til at deltage i. Det var en fantastisk oplevelse for ham at få lov til det. Det var for ham også et vidnesbyrd om, at kirkens enhed finder man ved nadverens bord og ikke i Ordet.

Ørkenspiritualitet og ortodoks teologi – det er altid ud af ørkenen, at den koptiske biskop hentes. Fra et ørkenkloster. Liturgien fejres ikke blot for os selv; men for alle mennesker.

Simon fortalte også om en rejse til Rumænien med Viborg Stiftsudvalg, hvor de havde besøgt ortodokse kirker. Deriblandt en gammel ortodoks kirke, som var blevet restaureret af mange frivillige. Ikoner og farvestrålende mosaikker med

Julehilsen

Kære medlemmer!

Det er adventstid, julen er tæt på, og ikke så længe efter begynder et nyt år. Så fra bestyrelsen vil vi gerne ønske medlemmerne en glædelig jul og takke jer for alt godt samvær på møder og rejser i det forløbne år - og ønske jer fred og alt godt i det år, der ligger foran.

Fred er et ord, som har fået ny aktualitet i 2022, fordi dens fravær i verden er blevet mere synlig og påtrængende - 2022 er et år, hvor to lande ikke så fjernt fra os er i krig. Selv om vi tit fortrænger det, så er der stort set altid krig i verden - det har for ikke så mange år siden været også andetsteds i Europa, da Jugoslavien gik i blodig opløsning. Det sker stort set altid ét eller flere steder i Mellemøsten. Og også omkring Taiwan er der hyppigt raslen med våbnene.

Kan vi gøre noget, vi som tror på ham, som blev født under englesangen om fred på jorden, vi som er inspirerede af fredsstifteren Frans?

Vi kan føle os så magtesløse, vi kan føle, at det eneste vi kan gøre er at bede. Det er jo så heller ikke så lidt!

Men vi kan også være med til at modvirke mistro og konflikter mellem mennesker, vi kan møde mennesker på tværs af grænser og i fællesskab se, at vi er medmennesker og ikke modmennesker. Vi kan tale imod, når nogle vil demonisere andre folk eller grupper. Sommetider kan det synes virkningsløst, at vore ord bliver så magtesløse, når en af de krigsførende statsledere begrundet krigen med at ville ”afsatanisere” nabolandet. Men det viser jo netop, at det er demoniseringen af andre, som gør krigen mulig. Den må vi modsige, også når vi møder den hos os selv eller tæt på.

Herre, gør mig til et redskab for din fred!

Fred og alt godt!

Glædelig jul og godt nytår!

Gunnar Bødø Pedersen

Efterårstur til Assisi 30. september – 8. oktober 2022

Af Annette Elmbæk Kassow og Ejnar Grønlund

Vi mødtes i Kastrup lufthavn fredag den 30. september om formiddagen, og alle var nok lidt spændte på at møde hinanden. Nogle havde været med Assisi-Kredsen før, men ikke alle. Rejseselskabet viste sig at være rigtig godt. Der var en god stemning ikke mindst pga. de to gode rejseledere Gunnar Bach Pedersen og Susanne Gram Larsen. Rejseledernes erfaring og evner i det italienske sprog kom i høj grad deltagerne til gode.

Vel ankommet til Assisi, den smukke by på bjergskrånningen, blev vi indkvarteret i vore ”klosterceller”. Om aftenen skulle vi traditionen tro mødes på torvet på en bar udenfor, denne gang i øsende regn, lyn og torden, under parasollerne. I sig selv en oplevelse. De første nætter var lidt kølige også inden døre, og nogle af deltagerne havde tænkt tanken på forhånd og havde medbragt sovepose, skiundertøj m.v. Ellers var der tæpper at tage over sig, så

Klostergården i San Damiano

Assisi-Kredsens efterårsmøde

Af Ellen Margrethe Gylling

Jeg havde glædet mig til det traditionsrige efterårsmøde i Assisi-kredsen og jeg blev bestemt ikke skuffet. Det var dejligt at møde så mange kendte venner i kredsen og det var opløftende, at dagen begyndte med gudstjeneste kl. 11 i den spændende moderne Vejleå kirke.

Gudstjenestens lovprisning, salmer, bønner, nadver og Guds Ord talte til mit hjerte. Gunnar prædikede over Matt. 11, 25-30, hvor Jesus bl.a. opfordrer os, der er trætte og tyngede af byrder, at vi må komme til Ham og lægge alle vore byrder på Ham, – fyldte mig med glæde og fortrøstning.

Efter gudstjenesten nød vi en god frokost i menighedslokalerne. Der var god tid, så vi kunne få os en snak med hinanden. Derefter var der foredrag ved sognepræst Simon Fuhrmann, præst i Kjellerup og Levring kirker i Midtjylland. Foredraget havde titlen *”Visdommen fra ørkenen.”* Ortodoks teologi er hentet ud af ørkenens visdom. Men hvad kan vi vestlige, moderne og lutherske kristne lære af ørkenmødre og ørkenfædre og af de østlige kirkefædre?

Simon Fuhrmann fortalte, hvordan mødet med ægyptiske og syriske ørkenklostre og østkirkens teologi har vist ham en vej, hvor foreningen med Gud i bøn og gudstjeneste ikke bare handler om den enkelte, men om hele verdens forvandling og forening med Gud.

Simon fortalte lidt om sin egen kristne dannelse, der tog sin begyndelse i pinsekirken. Da han var ganske ung, havde han en god kontakt med Grethe Livbjerg, der inviterede en ungdomsgruppe regelmæs-

sigt hjem til sig til samtaler om åndelige kristne emner. Disse aftener havde haft en stor betydning for hans åndelige dannelse. Og det senere møde med den ægyptiske og syriske ørken og dens ortodokse teologi havde formet ham til det menneske, han er i dag.

I 2008 deltog Simon i en studietur til Ægypten, arrangeret af Gunnar Lind, en svensk præst i Ægypten. På det koptiske ”Anafora” mødte de biskop Thomas fra den koptiske kirke i Ægypten og han introducerede Simon til Makarios-klostret. (Makarios af Ægypten, født omk. år 300 e.kr., død ca. 390 e.kr. Munk i Sketis) Makarios-klostret i Ægypten har her i nyere tid været centrum for en ørkenvækkelse, og det var Simons store ønske at besøge dette kloster, hvilket var yderst svært at få tilladelse til. Men det lykkedes for Simon med et anbefalelsesbrev i hånden at få lov til at komme ind i Makarios-klostret.

Simon Fuhrmann

De fleste af alle disse organisationer og initiativer på internationalt og nationalt plan er jo mest for kirkeledere, generalsekretærer og formænd. Men der er jo også et andet plan, der hvor kristne mennesker fra forskellige kirker mødes og lærer hinanden og hinandens kristne udtryksformer at kende. Der er brug for økumeni på græsrodsplan.

Og det findes heldigvis også - selvom det ikke er så synligt, som da jeg for mange år siden færdedes på og omkring Aarhus Universitet. Der var der et økumenisk center og der og i den kristne studenterbevægelse var medlemmerne fra mange forskellige kirkesamfund. Det samme oplevede jeg efter at være kommet til København. Men måske var det dengang kun synligt i de kredse, hvor jeg færdedes.

Hvor møder vi så hinanden i dag? Det store sted er jo på Danske Kirkedage, eller Himmelske Dage, som denne "kirkefestival" er blevet kaldt de sidste gange. Så er der kirkevandringer, en gudstjeneste som fordeles på en række nærliggende kirkebygninger fra forskellige kirkesamfund. Deltagerne går så fra kirke til kirke.

Og så er der i al beskedenhed os selv - Assisi-Kredsen. I vores vedtægt er det økumeniske angivet i formålsparagraffen: "Kredsens formål er med udgangspunkt i en økumenisk praksis at udbrede kendskabet til Frans af Assisi."

En økumenisk praksis betyder det, at vi mødes på tværs af konfessionsgrænser. Og vi beskæftiger os med et emne, Frans af Assisi, som nok var katolik, men med det vidnesbyrd, som han har efterladt gennem sit liv, ikke kan spærres inde i et enkelt kirkesamfund, men har vist sig at

kunne inspirere længere ud. Ja, endog ud over troens grænser i en tid, hvor vi bliver mere og mere bevidste om de problemer, der ligger i overforbrug og udpining af skaberværket.

Og gennem Assisi-Kredsen og dens rejser, så får de af os, som ikke hører til den katolske kirkeretning et levede indtryk af, hvad der ligger i et ordensliv, og dermed også på mange måder et korrektiv til det billede, vi har fra reformationstidens polemik mod munkevæsenet.

Vi oplever lighederne (og forskellene) i gudstjenestefejringen.

Vi oplever andre kristne ikke ud fra skilddringer i en skolebog, men i et levende møde med dem.

I 1. Korintherbrev skriver Paulus om splittelserne i menigheden, at de ligger i splid med hinanden:

"Jeg sigter til, at I siger hver sit: Jeg hører til Paulus, jeg til Apollos, jeg til Kefas, jeg til Kristus. Er Kristus da blevet delt? Var det måske Paulus, der blev korsfæstet for jer...?" (1. Kor. 1,12-13)

Vi kunne måske også i dag dele kristenheden op i dem, der hører Paulus til (fx lutheranere, som særlig er inspireret af ham, fordi Luther hos ham fandt ordene om retfærdiggørelse af tro) og dem, som hører Kefas til (Kefas er jo den hebraiske form for Peter, den første i rækken af paver)

Men på trods af forskelle, så er det fælles at vi hører Kristus til. At vi er kristne før vi er lutheranere, baptister eller katolikker. At enheden er mere grundlæggende end forskellighederne.

Fra processionen ved Frans-festen

man ikke måtte nøjes med en "kuvert" at sove i, med de karakteristiske italienske lagner. Vejret blev heldigvis bedre de følgende dage, og snart var der sommer-temperaturer til skjorteærmer, solhat og bare ben. Skønt!

Lørdag var vi på rundtur i byen og fik bl.a. et glimt af et bryllup i domkirken. Cafésbesøg blev der heldigvis også tid til alle dagene, så vi kunne smage diverse italienske lækkerier. Senere blev det til et godt møde med broder Theodor i San Francesco, som fortalte og viste rundt.

Der var allerede gang i forberedelserne til Frans' helgendag 4. oktober.

Søndagen begyndte med tidlig nadvergudstjeneste i søstrenes kirke ved Gunnar. En fin gudstjeneste, hvor flere deltagere medvirkede med oplæsning af kirkebøn. Derefter var der mulighed for endnu en gudstjeneste i en af Assisis kirker.

Nogle deltog i gudstjenesten sammen med den anglikanske menighed. Om eftermiddagen var der en fin tur med minibusser til Eremitage delle Carceri m.v., videre over Monte Subasio til Spello. Om aftenen deltog nogle i koncert i San Francesco.

Mandag gik vi til San Damiano, enkelte med en taxa. En smuk oplevelse i det fine vejr og alt var så fint inde og ude, med blomster i klostergården. Der blev også

tid til at gå lidt på egen hånd i Assisi denne dag.

Tirsdag var den store dag, Frans' helgendag. Italiens præsident kom på besøg og sikkerhedsforanstaltninger med afspærring gav lidt udfordringer, men vi oplevede alle festen i byen med optog med børn og unge. Virkelig en folkelig begivenhed, hvor der var rigtig mange. Mange af os fik også en velsignelse med på vejen med olivengrene.

Om aftenen fik vi en dejlig middag ude i byen. Onsdag var der marked på torvet. Om eftermiddagen gik vi til Santa Maria degli Angeli. Nogle tog bus. I det hele taget blev der sørget godt for os alle med omsorg fra rejselederne.

Torsdag var der udflugt til La Verna i smukt vejr; også de italienske løvtræer var i smukke efterårsfarver. Efter en solid middag på bjergrestauranten deltog vi i optoget på La Verna. Det var en god og særlig oplevelse. Dagen sluttede med en festlig aften med søstre, hvor der blev sunget, danset sanglege og sagt tak for deres gæstfrihed og venlige imødekommenhed over for os alle. Der blev sørget godt for os i klosteret. God solid mad, med overraskelser ind imellem. Hyggelig stemning ved bordene, hvor vi kunne dele oplevelser på turen og lære hinanden at kende. Med al den gode mad og vin var det svært at undgå at tage på.

Vi hører om Sacro Speco.
Susanne tolker

Verdensråd (WCC) stiftet, hvor en lang række af verdens kirker er medlemmer. Her arbejder medlemskirkerne på at opnå større fællesskab mellem kirkerne - også i forhold til den katolske kirke, som ikke er medlem af WCC. Det sker på det teologiske felt og på praktiske områder.

Det sker ligeledes bilateralt mellem kirkesamfund. Fx havde Det lutherske Verdensforbund og Den katolske Kirke et langvarigt studiearbejde om det, som var det grundlæggende spørgsmål i den lutherske reformation, retfærdiggørelse ved tro, ikke ved gerninger, at frelsen modtager vi af Guds nåde - ikke ved at gøre sig fortjent ved gode gerninger.

Det mundede i 1997 ud i en Fælleserklæring om Retfærdiggørelseslæren, som afspejlede en omfattende enighed om dette afgørende spørgsmål. I 1999 underskrev de to parter et dokument, som fastslår man, at der er enighed mel-

lem lutheranere og katolikker i forståelsen af læren om retfærdiggørelsen, og at reformationstidens gensidige fordømmelser ikke rammer læren om retfærdiggørelse, som den udtrykkes af kirkerne i dag. Man er dog ikke dermed nået til vejs ende: de danske biskopper udtrykte forbehold overfor enigheden på nogle punkter, bl.a. mente de, at spørgsmålet for katolikkerne blot var ét vigtigt spørgsmål blandt så mange andre og ikke det ene afgørende som for lutheranere.

På dansk grund sker den mellemkirkelige samtale i det, som i mange år hed Det økumeniske Fællesråd. Nu hedder det Danske Kirkers Råd, fordi man har villet skelne mellem mødet mellem kirkesamfundene på den ene side og på den anden samarbejdet mellem de mange organisationer, som har et større eller mindre økumenisk engagement. Disse deltager nu i en speciel gruppe under Danske Kirkers Råd, som kaldes Økumenisk Forum.

Formandskabet for Kirkernes Verdensråd, som blev valgt ved den seneste generalforsamling i Karlsruhe (september 2022) afspejler diversiteten i den kristne familie. (foto Albin Hillert/WCC)

Assisi-Kredsen og det økumeniske

Af *Gunnar Bach Pedersen*

Assisi-Kredsen er økumenisk. I vores vedtægt står der: ”Kredsens formål er med udgangspunkt i en økumenisk praksis at udbrede kendskabet til Frans af Assisi.” Der er undertiden medlemmer, som studser over det fremmedartede ord økumenisk. Sommetider forsøges det også oversat til det mere danskklingende ord fælleskirkelig. Men lad os her beskæftige os med ordet, og hvorfor det er vigtigt.

Det økumeniske begynder egentlig allerede med Jesu bøn for sine disciple og sin kirke ”at de må være ét” (Johs. 1,11). Jesus vil efterlade sig et fællesskab. Men hans efterfølgere var meget bedre til at skabe splittelse – og fællesskab opstod hyppigst ved magtanvendelse ved at genemtvinge én bestemt tolkning af troen, som så var den eneste tilladelige. Men selv her opstod der splittelse. Der er særligt to tidspunkter, hvor splittelsen blev åbenbar. Det ene var året 1054, hvor kirken i øst (den ortodokse) og kirken i vest (den katolske) ikke længere anerkendte hinanden. Det andet er reformationstiden i 1500-tallet, hvor der skete et brud mellem den katolske kirke og en stadig stigende række af forskellige protestantiske kirker. Vi kan nævne en lang række, som dels blev til på det tidspunkt og gennem senere udspaltninger. Så nu har vi lutheranere og reformerte (calvinister), angli-

kanere, baptister og metodister og mange andre.

Man afgrænsede sig mod hinanden, var hver især overbeviste om at have den rigtige kristendom. Og det var i Europa hyppigst sådan, at hvert land havde sin lovlige kristendomsform, den måtte man tilslutte sig eller også måtte man forlade landet. Den tro, som kongen i landet havde (og iflg. loven skulle have) den måtte befolkningen også holde sig til. Og så kunne man altså dele Europa op i katolske områder mod syd og vest, anglikanske i England, lutherske mod nord og reformerte i fx Schweiz, Holland og Skotland.

Splittelsen blev dog et synligt problem, da den moderne missionsbevægelse opstod. For så ville missionærer dele det glade budskab om frelsen i Jesus Kristus. Det virkede ikke fremmede for troværdigheden, hvis de samtidig stod og advarede mod andre, som også forkyndte det samme glade budskab, at deres udformning var falsk og farlig. Man begyndte at overveje, om man kunne have et positivt møde i stedet for et afvisende og fjendtligt.

Og på den baggrund opstod i løbet af 1900-tallet organisationer som talte om kirkeligt fællesskab, både i det praktiske kirkearbejde og i opfattelsen af de kristne grundsandheder. I 1948 blev Kirkernes

Fredag pakkede vi og rejste til Orvieto, en by med en unik beliggenhed på toppen af et bjerg med stejle sider. Vi var med kabelbane op til byen og blev indkvarteret. Hovedattraktionen er byens imponerende domkirke. Vi spiste frokost og aftensmad på en charmerende restaurant ”under jorden”.

Lørdag var hjemrejsedag, men vi kunne lige nå at besøge endnu et kloster Il Sacro Speco ved Narni. Også her var en særlig historie om Frans. På vej til Roms lufthavn blev det til endnu et solidt måltid. Ingen skulle flyve på tom mave.

Undervejs i ugens løb blev der fortalt om den hellige Frans og hans betydning. Også protestanter, som jo er de fleste af os, kan inspireres af ham. Han er, med sit

fokus på barmhjertighed og enkelhed, en udfordring til vores nutid og vores kirke, som vi positivt må tage til os.

En god start på dagen var de daglige morgenandagter i klostrets kirke med gode liturgier – og hvor fortælling fra Frans’ liv indgik til eftertanke og inspiration.

Tak til rejselederne Gunnar og Susanne.

Tak til alle deltagerne på turen.

Tak for en på alle måder skøn rejse til Assisi!

*Annette Elmbæk Kassow
og Ejnar Grønlund*

Festaften med søstrene i klosteret

Besøg i Roskilde Domkirke

Af Gunnar Bach Pedersen

Lørdag d. 22. oktober mødtes en flok af kredsens medlemmer foran Roskilde Domkirke. Vi havde en aftale med Paul Kofoed Christiansen om en rundvisning i kirken. Paul Kofoed er medlem af kredsen og arrangerer i øvrigt selv rejser til Assisi. Desuden har han i mange år været præst ved domkirken. Så det var naturligt at bede ham om at være vores vært under besøget.

Han tog os først med ind i Skt. Andreas kapel til en lille andagt, og begyndte så i øvrigt selve rundvisningen samme sted. Domkirken, som er Unesco verdenskulturarv, rummer et utal af spændende ting

at vise frem. Og af de mange muligheder havde han valgt, at vi skulle koncentrere os om det, som stammer fra den nyeste del af kirkens lange historie.

Og Skt. Andreas kapel har fået en ny udsmykning finansieret af Ny Carlsbergfonden. Det var Peter Brandes, som blev udvalgt til at udføre udsmykningen, som var færdig i 2010. Den skulle respektere kapellets udformning og kalkmalerier. Den består af både alter og altertavle, døbefont og en gitterport mellem det store kirkerum og det lille kapel, som fremstår som en lille kirke i den store, og kan

Fortsættes side 13

Roskilde Domkirke *fra side 8*

bruges til mindre gudstjenester, hvor det store domkirkerum er alt for voldsomt.

Som det også kendes fra andre af Peter Brandes' værker, så har lidelseshistorien en central plads. Over alteret er der et mosaikbillede af Jesu nedtagelse af korset, og bloddråberne fra Jesus fortsætter i udformningen af alteret inden de nederst giver næring til spirende aks, så Jesu død på korset knyttes sammen med hans lege og blod i nadverens brød og vin.

Opstandelsen har fået et billedligt udtryk i en middelalderlig niche ved siden af, som nu fremstår som den tomme grav, hvor

kunstneren har lavet et billede af de efterladte ligklæder

Fra kapellet gik vi ud af kirken for at se Frederik d. 9s og dronning Ingrid's uden-dørs begravelsesplads.

Gravpladsen er udformet af nogle af de kendteste nyere kirkekunstnere, Vilhelm Wohlert og Inger og Johannes Exner. Gravsten med det store centrale anker er udført af Erik Heide og lågerne ind til gravpladsen af Svend Havsteen Mikkelsen. De nordlige dele af rigsfællesskabet spiller med i gravmælet gennem valg af grønlandsk marmor til gravstenen og færøske sten til brolægningen og desuden gennem beplantningen med planter fra såvel Grønland som Færøerne.

Skt. Andreas Kapel med Peter Brandes udsmykning

Derefter gik vi hen til kongeporten i domkirkens vestgavl, som ligeledes er udført af Peter Brandes. Udvendigt er der en symbolik, der henviser til de tolv apostle, mens den indvendige side viser Jesus med de to disciple i Emmaus. Her ved kirkens udgang skal vi mindes om, at vi i gudstjenesten og i brødet, der deles, får et glimt af Kristi nærvær.

Efter denne spændende indføring i en lille del af domkirkens mange kunstsatte, gik vi sammen over torvet for at spise frokost på en café.

Advarsel:

Det gule Sygesikringskort dækker ikke mere i udlandet. Det blå EU-sygesikringsbevis kan fås ved henvendelse til borgerservice. Har du det, så kontroller, at det stadig er gyldigt; det fornyes ikke automatisk. Det giver ret til lægebehandling i Italien på linje med italienske statsborgere. Men det dækker ikke fx hjemsendelse. Så der kan være behov for en supplerende forsikring, fx en årsrejseforsikring (som evt. også kan dække afbestilling på grund af sygdom).

NB! Assisi har mange trapper og stejle gader, så man bør være godt gående. Der er i øjeblikket kun en enkelt coronarestriktion tilbage (mundbind skal bruges på hospitaler)

Adresse i Assisi:

Casa di Accoglienza Madonna della Pace
Via Bernardo da Quintavalle 16, 06081 Assisi(PG), Italia
Tlf. 0039 075 81 23 37

Rejsen arrangeres af ASSISI-KREDSSEN i samarbejde med JTB

Assisi-Kredsen er en økumenisk kreds med det formål at udbrede kendskabet til Frans af Assisi og i den forbindelse at arrangere rejser til Assisi.

JTB er et rejsebureau og medlem af rejsegarantifonden.

I rejsen kan deltage: Medlemmer af Assisi-Kredsen.

Assisi-Kredsens formand er:

Gunnar Bach Pedersen, Bjerggården 20,4.tv., 2635 Ishøj
tlf. 23 60 82 70 - gbp@assisi-kredsen.dk

Assisi-Kredsens sekretær :

Marianne Plum, Teglværksgade 3. 1.th. 2100 Kbh. Ø
tlf. 20 28 25 03 - plum@assisi-kredsen.dk
Hertil bl.a. henvendelse om indmeldelse i Assisi-Kredsen.
(Kan også ske på assisi-kredsen.dk/medlem)

Alle henvendelser om denne rejse sker til rejsens ledere:

Susanne Gram Larsen og Gunnar Bach Pedersen

Med ven-
velkom-
si

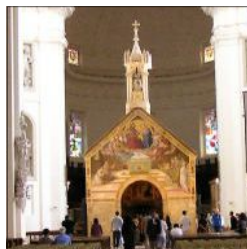
Susanne Gram Larsen
sglarsen@mail.dk
Tlf. 20 64 00 46

Gunnar Bach Pedersen
gbp@assisi-kredsen.dk
tlf. 23 60 82 70

lig hilsen og
men til Assi-

La Verna

Portiuncula

San Francesco-kirken

REJSE til ASSISI

med Assisi-Kredsen 29. sept. - 7. okt. 2023

På en Assisi-rejse med Assisi-Kredsen står Frans af Assisi selvfølgelig i centrum. Vi ser de steder, der var knyttet til hans liv. Her nævner vi dem i den rækkefølge, de har i forhold til Frans' liv (men af praktiske grunde oplever vi dem ikke nødvendigvis i den samme rækkefølge).

- Der er Chiesa Nuova, som rummer resterne af det hus, som ifølge overleveringen var Frans barndomshjem.
- Og San Damiano, den lille kirke, hvor Frans hørte krucifikset tale til sig og der mødte tilskyndelsen til et anderledes liv. Dette er også stedet, hvor Clara og hendes søstre boede i mange år, indtil de efter Claras død fik det store kloster indenfor bymurene.
- Rivortorto, hvor Frans og brødrene havde deres første tilflugtssted.
- Santa Maria degli Angeli, hvor der inde i den store kirke ligger det oprindelige Portiuncula-kapel. Heromkring byggede de hytter, og her var deres samlingssted, når de ikke var på rejse for at forkynde glædens budskab. Her døde Frans også.
- Eremo delle Carceri oppe på bjerget, hvor Frans og hans første ordensbrødre søgte stilhed og fællesskabet med Gud i bøn.
- La Verna, klosteret i Toscanas bjerge, som er bygget der, hvor Frans modtog stigmaterne, korsfæstelsessårene i hænder og fødder og side.
- San Franscesco-basilikaen, hvor vi finder Frans' grav i krypten. Den rummer

Tilmelding til

REJSE til ASSISI efterår 2023

Tilmelding sker lettest ved at udfylde online-tilmeldingsskemaet på web-siden:

www.assisi.dk/rejse/efteraarsrejse.php

Da stort set alle har gjort det de seneste år, så udlader vi skemaet her i programmet. Men det skal ikke forhindre nogle i at tilmelde sig på den gamle måde:

Send et brev eller en e-mail til:

Gunnar Bach Pedersen, Bjerggården 20,4.tv. 2635 Ishøj - gbp@assisi-kredsen.dk

Tilmelding skal rumme følgende oplysninger for hver enkelt deltager:

- **Navn** (som skal svare til den form, det har i passet), **adresse, postnummer, by.**

- **Telefonnummer og e-mail-adresse** (hvis I har en)

- **Afbestillingsforsikring** (300 kr pr. person) **ja/nej. Enkelt- eller dobbeltværelse.**

- Desuden: **Fødested og dato.** Evt. **Bonusnummer hos SAS.**

- Meddel desuden, hvis I har **særlige behov** med hensyn til mad, sygdom osv.

Efter tilmelding får I et svar, om hvorvidt der er plads. Deri bliver I bedt om at indbetale depositum på kr 1000 pr deltager + evt. afbestillingsforsikring (300 kr.) Beløbet sendes til Assisi-Kredsen ved bankoverførsel til **Reg.nr 0400 Konto 4016770359**

også fantastiske kunstværker af Cimabue, Giotto og Pietro Lorenzetti.

For slet ikke at nævne alle de andre oplevelser i den smukke lilleby Assisi og på ture ud af byen.

- Og særligt får vi lejlighed til at deltage i festlighederne i forbindelse med Frans' helgenfest d. 4. oktober.

Praktiske oplysninger om rejsen:

Rejsen foretages med direkte fly til mellem Kastrup og Bologna med SAS. I lufthavnen hentes vi af en bus, som fører os resten af vejen.

Afrejse: fredag d. 29. sept. kl 8.00 fra Kastrup Lufthavn - Mødetid 2 timer før. (fly SK 2683)

Hjemkomst: lørdag d. 7. okt. kl. 22.20 til Kastrup Lufthavn. (Fly SK 2686)

Rejsens forløb: I Assisi bor vi i kloster tæt på Assisis centrum. Hver morgen starter vi dagen med en morgensang eller gudstjeneste i klosterets kirke. Og så skal vi i fællesskab besøge højdepunkterne i Assisi, herunder ikke mindst San Francesco-kirken, San Damiano og Santa Maria degli Angeli. Der bliver også en tur med taxi til Eremo delle Carceri og Subasio-bjerget. En længere tur med bus er planlagt til La Verna.

Rejsen ledes af: Susanne Gram Larsen og Gunnar Bach Pedersen

Pris: kr 9.300

Ved tilmelding betales et depositum på kr 1.500 pr deltager + evt. betaling for afbestillingsforsikring (400 kr.). Restprisen indbetales senest 10. august. Der fremsendes forinden supplerende oplysninger med påmindelse om betalingen.

Prisen indbefatter:

Flyrejsen mellem København og Bologna t/r, og transport mellem lufthavnen og Assisi.

Indkvartering i beskedent dobbeltværelse med bad i kloster i Assisi fra fredag d. 29. september til lørdag d. 7. oktober.

Helpension med vin til maden fra ankomsten til Assisi og til ankomsten til Rom på hjemrejsen. Der er ikke måltider inkluderet i flyrejsen.

Udflugterne, som er anført under "Rejsens forløb".

Ikke inkluderet i prisen

Enkeltværelse kan fås *for ekstra kr. 700*. Enkeltværelsestillæg vil normalt være obligatorisk for dem, der tilmelder sig alene.

Afbestillingsforsikring ved sygdom kan fås for kr. 400. Man bør dog undersøge, om man har afbestillingsforsikring på anden vis.

Afbestilling ved sygdom

Ved afbestilling på grund af lægedokumenteret sygdom tilbagebetales rejsens fulde pris, *hvis der er tegnet afbestillingsforsikring*. Dog tilbagebetales betalingen for forsikringen ikke.

Afbestilling i andre tilfælde:

Ved afbestilling før 10. august betales depositum. Ved senere afbestilling betales rejsens fulde pris.